

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valimiskomisjon
otsus
algtekst
04.05.2017
RT III, 06.05.2017, 1

Tehniliste nõuete kehtestamine elektroonilise hääletamise üldpõhimõtete tagamiseks

Vastu võetud 04.05.2017 nr 25

Vabariigi Valimiskomisjon kehtestab tehnilised nõuded elektroonilise hääletamise korraldamise üldpõhimõtete tagamiseks Riigikogu valimise seaduse § 48²lõike 3 punkti 1 alusel.

I Elektroonilise hääletamise korraldamise üldpõhimõtted

Valimiste vabaduse tagamine

1. Elektroonilise hääletamisesüsteem kuvab valijale korrektse hääletamisinformatsiooni, kandidaatidenimekirja ja hääletamisedeli.
2. Valijarakendus peab olemaüles ehitatud selliselt, et valija saab aru, millisel hetkel tema hääledastatakse. Valijarakendus annab valijale selle kohta kinnituse, et häääl on edukalt vastu võetud ja hääletamisprotseduur on lõppenud.
3. Juhul kui valija leiab, et tal ei olnud võimalik vabalt hääletada, peab elektroonilise hääletamise süsteemvõimaldama valijal uuesti elektrooniliselt hääletada.
4. Valijal on võimalikkontrollida, kas tema antud hääle on valijarakendus valija tahte kohaseltelektroonilise hääletamise süsteemile edastanud.
5. Elektroonilise hääletamisesüsteem peab tagama, et iga valija elektrooniliselt antud häääl on korrektseltarvestatud või tühistatud ja vastavalt hääletamistulemustes kajastatud.
6. Elektroonilise hääletamisesüsteem peab tagama, et hääletamistulemuses on arvestatud vaid hääleõiguslikevalijate hääled.

Valimisteüldisuse tagamine

7. Riigi valimisteenistusavaldab valijarakenduse ja viite hääle kontrollrakenduse allalaadimisekskõigile elektrooniliselt hääletajatele kättesaadavalt valimiste veebilehel.
8. Valijarakendus ja häälekontrollrakendus peab olema kättesaadav hiljemalt e-hääletamise alguseks.
9. Valijarakendus luuakse Levinumatele operatsioonisüsteemidele ja hääle kontrollrakendus levinumatelenutiseadmete operatsioonisüsteemidele.
10. Kui elektroonilishääletamist ja pabersedeliga hääletamist kasutatakse paralleelselt, peab olematurvaline ja usaldusväärne meetod elektrooniliselt antud häälethääletamistulemuses arvestamise kohta.
11. Valijarakendus toetabvaegnägijatele mõeldud vahendeid.

Valimiste ühetaolisuse tagamine

12. Elektroonilise hääletamisesüsteem annab ligipääsu valijale hääletamiseks ainult pärast valijaidentifitseerimist ja hääleõiguslikkuse tuvastamist.
13. Elektroonilise hääletamisesüsteem kindlustab, et häääl salvestatakse ning hääletamistulemuses arvestatakseainult üks häääl valija kohta.
14. Elektroonilise hääletamisesüsteem arvestab ainult valija viimasena antud elektroonilist hääält vastavaltseadustes sätestatud hääle arvestamise nõuetele.

Valimiste salajasuse tagamine

15. Elektrooniline hääletamine peab olema korraldatud selliselt, et igas hääletamisetapis järgitakse häälesalajasuse põhimõtet.
16. Valijarakendus salastab valija hääle selliselt, et hääle edastamisel ei ole võimalik näha, kelle poolt valija hääletab.
17. Elektroonilise hääletamisesüsteem peab tagama, et riigi valimisteenistus saab enne elektrooniliste häätelugemist eraldada valija isikuandmed elektroonilisest häälest selliselt, et ei ole võimalik tuvastada, milline oli selle valija antud elektrooniline hääl.
18. Elektroonilise hääletamisesüsteem töötleb ja talletab vaid isikuandmeid, mis on vajalikud valimiskorraldamiseks ning mitte kauem kui vajalik.
19. Elektroonilise hääletamisesüsteemis talletatud või edastatavatele valijate nimekirjadele saab ligipääsuomada vaid Riigikogu valimise seaduse § 48² lõike 3 punktis 2 sätestatud Vabariigi Valimiskomisjoni otsuses nimetatud vastavaid õigusi omavhääletamise korraldaja.
20. Kolmandatele isikutele võib teaduslikul otstarbel väljastada elektroonilise hääletamise süsteemilõigisid vaid kujul, mis ei võimalda identifitseerida valijat.
21. Elektroonilise hääletamisesüsteem peab tagama, et valijal ei ole võimalik tõendada, milline valijaelektroniline hääl läks arvesse.
22. Kui valija hääletab elektrooniliselt mitu korda, tagatakse kõigile elektrooniliselt antud häätelesalajasus.
23. Elektrooniline hääletamine ja hääle lugemise protseduur tuleb korraldada selliselt, et ei ole võimalik luua sidet valija ning avatud hääle vahel. Hääled on ja jäävad anonüümseks.

II Tehnilised nõuded elektroonilise hääletamise üldpõhimõtete tagamiseks

24. Elektroonilise hääletamisesüsteem rajaneb elektroonilise hääletamise raamistikul „IVXV“.
25. Elektrooniliste häätelesalastamisel kasutatakse ElGamali krüptosüsteemi jäägiklassirühmas moodulipikkusega vähemalt 2048 bitti või sama turvataset pakkuvas elliptikõveraterühmas.
26. Valija tuvastamiseks elektroonilise hääletamise süsteemis kasutatakse isikutunnistust ja digitaalset isikutunnistust, sealhulgas mobiil-ID vormis digitaalset isikutunnistust.
27. Hääletamise kinnitamisel kasutatakse digitaalallkirja andmiseks isikutunnistust ja digitaalset isikutunnistust, sealhulgas mobiil-ID vormis digitaalset isikutunnistust.
28. Valija saabelektroniliselt antud häält kontrollida pärast hääletamist 30 minuti jooksul kolm korda.
29. Elektroonilise hääletamisesüsteemi, kontrollrakenduse ja auditirakenduse lähtekood avalikustatakse. Valijarakenduse lähtekoodi ei avalikustata.
30. Riigi valimisteenistus loeb elektroonilised hääled esimest korda valimispäeval ja teistkordselt valimispäevale järgneval päeval.
31. Enne elektrooniliste hääle teistkordset lugemist miksitakse elektroonilised hääled.
32. Elektroonilise hääletamisesüsteemi andmete tervikluse kontroll toimub valimispäevale järgneval päeval.

Meelis Eerik
Vabariigi Valimiskomisjoni esimees